

ATIKSU ARITMA TESİSİ ENERJİ TEŞVİKİ YÖNETMELİĞİ GÖRÜŞ FORMU*

Görüş Bildiren Kurum: : TMMOB Çevre Mühendisleri Odası

Yönetmeliğin Genel Üzerindeki Görüş ve Değerlendirme

Bu Yönetmeliğin amacının, alıcı ortamın su kalitesinin yükseltilmesi ve doğal kaynakların korunması için atıksu arıtma tesisini kuran, işleten ve mevzuatta belirtilen yükümlülüklerini yerine getirenlerin, atıksu arıtma tesislerinde kullandıkları elektrik enerjisi giderlerinin bir kısmının veya tamamının Bakanlıkça geri ödenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek olduğu ifade edilmiştir. Bölgesel şartları gereği alıcı bir su ortamı bulunmayan (akarsu, dere, göl, deniz vb.) veya bu ortamlara deşarjına izin verilmeyen, Belediyenin istediği deşarj limitlerini sağlamak üzere önemli ölçüde atıksu arıtımı gerçekleştirerek mecburi kanalizasyona deşarj etmek durumunda kalan atıksu altyapı tesis yönetimleri (OSB/sanayi tesisleri yönetimleri/kooperatifler vb.) bulunmakta ve yüksek debilerle çalışmaları sebebiyle azımsanmayacak ölçüde enerji tüketmektedirler. Günümüzde giderek artan enerji maliyetleri sebebiyle ilgili atıksu altyapı tesis yönetimlerinin de desteklenmesi gerekmektedir.

Bu yönetmelik taslağı ile "İleri arıtma teknikleriyle arıtılmış atıksularını yeniden kullanan atıksu üreticilerine yeniden kullanım oranına göre Çevre Kanunu'nun 29 uncu maddesi uyarınca Cumhurbaşkanınca belirlenecek geri ödeme oranında enerji giderinin geri ödenmesi hususunun getirilerek kapsamın genişletilmesi olumlu bir adımdır. Özellikle endüstriyel faaliyetler sonucu ortaya çıkan atık suyun arıtılması ve geri kazanılması için yapılacak yatırım maliyetlerinin göze alınabilmesi için teşvik edici olacaktır.

Atıksu Arıtma Tesisi Enerji Teşviki Yönetmeliğinde geri ödeme miktarının belirli olmaması görülmektedir. Bu oranların belirlenip yönetmeliğe eklenmesi gerekmektedir. Bir diğer önemli konu ise tesislerin arıtılan suyun alıcı ortama verilmesi veya geri kullanım suyu olarak kullanan tesislere teşvik verilmesi olarak planlanmıştır. Tesis ayırt etmeden belli oranlar doğrultusunda bütün atıksu arıtma tesislerine uygun kriterlerde teşvik verilmesi gerekmektedir. Esas olan yaşam kaynağımız olan suları kirletmemektir, kirletip teşvik ödemek değildir. Suyun kirletilmemesi için çalışmalar yapılmalıdır.

Mevcut Metin	Taslak Metin	Öneri/Teklif Metni
<p>BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar Amaç ve kapsam MADDE 1 – (1) (Değişik:RG-17/5/2014-29003) Bu Yönetmeliğin amacı, alıcı ortamın su kalitesinin yükseltilmesi ve doğal kaynakların korunması için alıcı ortama deşarj eden ve/veya geri kazanan atıksu altyapı tesis yönetimlerinden, arıtma tesisini kuran, işleten ve ilgili mevzuatta belirtilen yükümlülüklerini yerine getirenlerin,</p>	<p>BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar Amaç ve kapsam MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, alıcı ortamın su kalitesinin yükseltilmesi ve doğal kaynakların korunması için atıksu arıtma tesisini kuran, işleten ve mevzuatta belirtilen yükümlülüklerini yerine getirenlerin, atıksu arıtma tesislerinde kullandıkları elektrik enerjisi giderlerinin bir kısmının veya tamamının</p>	<p>BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar Amaç ve kapsam MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, alıcı ortamın su kalitesinin yükseltilmesi ve doğal kaynakların korunması için veya alıcı ortam atıksu kabul kriterlerini sağlamak üzere atıksu arıtma tesisini kuran, işleten ve mevzuatta belirtilen yükümlülüklerini yerine getirenlerin, atıksu arıtma tesislerinde kullandıkları elektrik enerjisi giderlerinin</p>

ATIKSU ARITMA TESİSİ ENERJİ TEŞVİKİ YÖNETMELİĞİ GÖRÜŞ FORMU*

<p>9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 29 uncu maddesinde belirtilen teşvik tedbirleri kapsamında atıksu arıtma tesislerinde kullandıkları elektrik enerjisi giderlerinin bir kısmının Bakanlıkça geri ödenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.</p> <p>(2) Bu Yönetmelik, Çevre Kanunu'nun 29 uncu maddesi çerçevesinde ve bu Yönetmelikte belirtilen koşulları sağlayarak elektrik enerjisi gideri geri ödemesi alacak olan atıksu altyapı tesisi yönetimleri ve birinci fıkradaki usul ve esaslarla ilgili iş ve işlemleri kapsar.</p>	<p>Bakanlıkça geri ödenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.</p> <p>(2) Bu Yönetmelik, Çevre Kanunu'nun 29 uncu maddesi çerçevesinde ve bu Yönetmelikte belirtilen koşulları sağlayarak elektrik enerjisi gideri geri ödemesi alacak tesisleri ve birinci fıkradaki usul ve esaslarla ilgili iş ve işlemleri kapsar.</p>	<p>bir kısmının veya tamamının Bakanlıkça geri ödenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.</p>
Değerlendirme		
<p>Bölgesel şartları gereği alıcı bir su ortamı bulunmayan (akarsu, dere, göl, deniz vb.) veya bu ortamlara deşarjına izin verilmeyen, Belediyenin istediği deşarj limitlerini sağlamak üzere önemli ölçüde atıksu arıtımı gerçekleştirerek mecburi kanalizasyona deşarj etmek durumunda kalan atıksu altyapı tesis yönetimleri (OSB/sanayi tesisleri yönetimleri/kooperatifler vb.) bulunmakta ve yüksek debilerle çalışmaları sebebiyle azımsanmayacak ölçüde enerji tüketmektedirler. Günümüzde giderek artan enerji maliyetleri sebebiyle ilgili atıksu altyapı tesis yönetimlerinin de desteklenmesi önem arz etmektedir.</p>		
<p style="text-align: center;">İKİNCİ BÖLÜM</p> <p>Ödenek ve Geri Ödemeye İlişkin Usul ve Esaslar Ödenek ve ödemenin yapılacağı kurum, kuruluş ve işletmeler MADDE 4 – (Başlığı ile birlikte değişik RG-17/5/2014-29003)</p> <p>(1) Atıksuların arıtılması amacıyla atıksu arıtma tesislerinde kullanılan ve ödemesi yapılan bir önceki yıla ait elektrik enerjisi gideri, Çevre Kanununun 29 uncu maddesi uyarınca Bakanlar Kurulunca belirlenecek oranda, Bakanlık bütçesine bu amaç için ayrıca konulacak ödenekten ilgili atıksu altyapı tesisi yönetimlerine geri ödenir. Atıksu altyapı tesisi yönetimleri tarafından atıksu</p>	<p style="text-align: center;">İKİNCİ BÖLÜM</p> <p>Ödenek ve Geri Ödemeye İlişkin Usul ve Esaslar Ödenek ve ödemenin yapılacağı kurum, kuruluş ve işletmeler MADDE 4 – (1) Atıksuların arıtılması amacıyla atıksu arıtma tesislerinde kullanılan ve ödemesi yapılan bir önceki yıla ait elektrik enerjisi gideri, Bakanlık bütçesine bu amaç için konulacak ödenekten ilgili atıksu altyapı tesisi yönetimleri ile ileri arıtma teknikleriyle arıtılmış atıksularını yeniden kullanan atıksu üreticilerine yeniden kullanım oranına göre Çevre Kanunu'nun 29 uncu maddesi uyarınca Cumhurbaşkanınca belirlenecek geri ödeme oranında geri ödenir.</p>	<p style="text-align: center;">İKİNCİ BÖLÜM</p> <p>Ödenek ve Geri Ödemeye İlişkin Usul ve Esaslar Ödenek ve ödemenin yapılacağı kurum, kuruluş ve işletmeler MADDE 4 – ...</p> <p>(2) Atıksu altyapı yönetimi olarak tanımlanmamış tesisler; atıksu arıtma düzeyinin alıcı ortam şartlarını sağlaması halinde arıtma teşvikinden; arıtılmış atıksuyun yeniden kullanılması şartlarını sağlaması halinde ilave teşvikten</p>

ATIKSU ARITMA TESİSİ ENERJİ TEŞVİKİ YÖNETMELİĞİ GÖRÜŞ FORMU*

<p>arıtma tesisi için işletme hizmeti alınması durumunda ödeme işlemi atıksu altyapı yönetimlerine yapılacaktır.</p>	<p>(2) Atıksu altyapı yönetimi olarak tanımlanmamış tesisler arıtılmış atıksuyun yeniden kullanmaları durumunda atıksu arıtma tesisi enerji teşvikinden faydalanır.</p> <p>(3) Atıksu altyapı yönetimleri tarafından merkezi atıksu arıtma tesisi kuruluncaya kadar atıksu altyapı yönetimi sorumluluk sahasında bulunan tesisler atıksu konulu çevre izin belgesini almak şartıyla bu yönetmelik hükümlerinden faydalanırlar.</p> <p>(4) Atıksu altyapı tesisi yönetimleri tarafından atıksu arıtma tesisi için işletme hizmeti alınması durumunda ödeme işlemi atıksu altyapı yönetimlerine yapılır.</p> <p>(5) Bu yönetmelik kapsamında atıksu arıtma tesisi enerji teşvikinden faydalanacak olan tesisler herhangi bir elektrik enerjisi desteğinden yararlanmadığını beyan, müracaat ekinde ibraz edilen bilgi ve belgelerin varlığını, muhteviyatı itibarıyla doğruluğunu kabul ve taahhüt eder.</p>	<p>faydalanır.</p>
<p style="text-align: center;">Değerlendirme</p> <p>Bu yönetmelik taslağı ile “İleri arıtma teknikleriyle arıtılmış atıksularını yeniden kullanan atıksu üreticilerine yeniden kullanım oranına göre Çevre Kanunu’nun 29 uncu maddesi uyarınca Cumhurbaşkanınca belirlenecek geri ödeme oranında enerji giderinin geri ödenmesi hususunun getirilerek kapsamın genişletilmesi olumlu bir adımdır. Özellikle endüstriyel faaliyetler sonucu ortaya çıkan atıksuyun arıtılması ve geri kazanılması için yapılacak yatırım maliyetlerinin göze alınabilmesi için teşvik edici olacaktır.</p> <p>Bununla birlikte; Özellikle yerel idareler, arıtılmış atıksuyunu yeniden kullanma noktasında en önde gelen atıksu yönetim birimleridir. Bahçe sulama veya ovalar için sulama suyu temininde çoğu defa yerel halkın zorunlu olarak kullanmakta olduğu kanalizasyon bacaları bulunmaktadır. Ancak diğer taraftan, atıksuların yeterince arıtılması, sulama kalitesini sağlaması; patojenlerin tam olarak giderilmesini veya hastalık yapıcı organizmaların tarımsal ürünlere geçişinin de engellenmesini gerektirmekte; tesis çıkışında kesintisiz bir dezenfeksiyonu zorunlu kılmaktadır. Bu noktada herhangi bir ihmalin, salgın hastalıklara yol açması mümkün olup, idarelere büyük bir sorumluluk da yüklemektedir. Dolayısıyla hem sağlık hem de yüksek arıtma maliyetinin yükü, yerel idarenin bütçesine</p>		

ATIKSU ARITMA TESİSİ ENERJİ TEŞVİKİ YÖNETMELİĞİ GÖRÜŞ FORMU*

yansıtılmaktadır.

Yerel idare altyapı bütçe yükünün, su faturalarına altyapı işletme faturası olarak yansıtıldığı da dikkate alındığında; arıtma düzeyinin alıcı ortam şartlarına göre belirlenmesinin yeterli görülmesi gerekir. Çünkü yeniden kullanımın yüksek maliyetler gerektirmesi nedeniyle, yerel idarelerin bu şartları karşılaması beklenmemelidir. Bu durumda, yerel idarelerin en azından **asgari deşarj şartlarını sağlayacak şekilde** desteklenmesi öncelikli olmalı; buna ait altyapı desteğinin sağlanması gerekir. Tam tersine, altyapı desteğinin **arıtılmış atıksuyunu yeniden kullanması** şartına bağlanması; yerel idarenin hiç teşvik alamamasına, mevcut atıksu altyapılarına yeterli kaynak ayıramamalarına ve yeterli düzeyde işletememelerine yol açacaktır.

Bu nedenle, mevzuatlar doğrultusunda yeniden kullanım için gereken yüksek maliyetleri karşılamak üzere, ikinci derecede devreye alınacak olan başka bir destek ayrıca dikkate alınmalıdır.

Bu halde, idarelere verilecek arıtma teşvikinin iki kademeli olarak düzenlenmesi uygun görülmektedir:

I. Kademe Teşvik: Atıksu arıtma düzeyinin, alıcı ortam şartlarını sağlaması halinde,

II. Kademe Teşvik: Atıksu arıtma düzeyinin, arıtılmış atıksuyun yeniden kullanılması şartlarını sağlaması halinde, verilmelidir.

Diğer taraftan, Aynı Yönetmeliğin 5/(2)/a. Bendinde; "Tesisler, EK-1'de yer alan geri ödeme belgesini alabilmek için Atıksuları kimyasal, ikincil ve/veya ileri arıtma yaparak alıcı ortama deşarj etmek ve/veya ileri arıtma yaparak yeniden kullanmak/kullandırma" şartına tabi tutulmuştur.

Bu durumda, alıcı ortama deşarj şartının yerine getirilmesi, teşvik şartını sağlamaktadır. Bu halde, Yönetmeliğin 4/(2). Fıkrası ile çelişmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM	İKİNCİ BÖLÜM	
Ödenek ve Geri Ödemeye İlişkin Usul ve Esaslar Ödenek ve ödemenin yapılacağı kurum, kuruluş ve işletmeler	Ödenek ve Geri Ödemeye İlişkin Usul ve Esaslar Ödenek ve ödemenin yapılacağı kurum, kuruluş ve işletmeler	
MADDE 4 – (4) Ödenek ve ödemenin yapılacağı kurum, kuruluş ve işletmeler	MADDE 4 – (4) Atıksu altyapı tesisi yönetimleri tarafından atıksu arıtma tesisi için işletme hizmeti alınması durumunda ödeme işlemi atıksu altyapı yönetimlerine yapılır.	

ATIKSU ARITMA TESİSİ ENERJİ TEŞVİKİ YÖNETMELİĞİ GÖRÜŞ FORMU*

Değerlendirme		
Ödeme işlemleri enerji giderlerini ödeyen tesis işletme hizmeti yapan firmalarına yapılmalıdır.		
Geri ödeme belgesinin verilmesi MADDE 5 – (2) Geri ödeme belgesinin verilmesi	Geri ödeme belgesinin verilmesi MADDE 5 -2- a) Atıksuları kimyasal, ikincil ve/veya ileri arıtma yaparak alıcı ortama deşarj etmek ve/veya ileri arıtma yaparak yeniden kullanmak/kullandırmak,	
Değerlendirme		
Deşarj parametrelerini sağlayan tüm atıksu arıtma tesislerine geri ödeme belgesinin verilmesi gerekmektedir.		
Geri ödeme belgesinin verilmesi MADDE 5 – (2) Geri ödeme belgesinin verilmesi	Geri ödeme belgesinin verilmesi MADDE 5 – (2) e) İl Müdürlüğü koordinasyonunda elektrik dağıtım şirketi ve tesis yetkilisi katılımı ile kurulacak teknik bir heyetin işletme tarafından beyan edilen bilgilerin gerçeğe uygun olup olmadığının teyit edildiğine dair yerinde inceleme raporunu sunmak.	Geri ödeme belgesinin verilmesi MADDE 5 – (2) e) İl Müdürlüğü koordinasyonunda elektrik dağıtım şirketi ve tesis sorumlusu Çevre Mühendisi katılımı ile kurulacak teknik bir heyetin işletme tarafından beyan edilen bilgilerin gerçeğe uygun olup olmadığının teyit edildiğine dair yerinde inceleme raporunu sunmak.

NOT: Mevcut metin ve taslak metin sütunları karşılaştırma cetveli ile aynı renk ve biçimde oluşturulur. Teklif metni ile yapılacak değişiklikler ise farklı renkte gösterilir.

Görüşlerinizi Resmi Yazı ile Bakanlığımıza ve selcuk.bozkurt@csb.gov.tr ve erkan.hangun@csb.gov.tr e-posta adreslerine iletiniz.